

**Şirket tarafından müşteri adına düzenlenen ancak bedelini şirketin
ödediği uçak biletlerinin fatura hükmünde olup olmadığı, kurumlar
vergisi ve KDV karşısındaki durumu**

Belge türü	Özelge
Kanun	KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU
Özelge no	45404237-130[I-18-20]-117305
Tarih	05.06.2023

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

Bursa Vergi Dairesi Başkanlığı

Gelir Kanunları Grup Müdürlüğü

Sayı : 45404237-130[I-18-20]-117305

05.06.2023

Konu : Şirket tarafından müşteri adına düzenlenen ancak bedelini şirketin ödediği uçak
biletlerinin fatura hükmünde olup olmadığı, kurumlar vergisi ve KDV karşısındaki
durumu

İlgi : ... tarihli özelge talep formunuz.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzun incelenmesinden, Şirketiniz tarafından üretilen ürünleri yerinde görmek veya satışını gerçekleştirdiğiniz ürünlerin çalıştırılması hususunda eğitilmek üzere yerli ve yabancı müşterilerin ağırlanması ile uçuş biletleri giderlerinin Şirketinizce karşılandığı, bedeli Şirketiniz tarafından ödenen ancak müşteriler adına düzenlenen elektronik uçak biletlerinin fatura hükmünde olup olmadığı, bilet bedellerinin kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider yazılıp yazılamayacağı, yurtiçi uçuşlara ait bilet bedelleri üzerinden ödenen katma değer vergisi (KDV)'nin indirim konusu yapıp yapılamayacağı hususunda görüş talep edildiği anlaşılmaktadır.

VERGİ USUL KANUNU YÖNÜNDEN:

213 sayılı Vergi Usul Kanununun;

- 229 uncu maddesinde faturanın, satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesika olduğu,

- 231/5 inci maddesinde, faturanın mal teslimi veya hizmetin yapıldığı tarihten itibaren azami yedi gün içinde düzenleneceği, Hazine ve Maliye Bakanlığının; mal veya hizmetin nev'i, miktarı, fiyatı, tutarı, satışın yapılma şekli, faaliyet konusu, sektör veya mükellefiyet türünü ayrı ayrı veya birlikte dikkate alarak, bu süreyi indirmeye ya da faturanın malın teslim edildiği veya hizmetin yapıldığı anda düzenlenmesi zorunluluğu getirmeye yetkili olduğu, bu süreler içerisinde düzenlenmeyen faturaların hiç düzenlenmemiş sayılacağı,

- 232 nci maddesinde, birinci ve ikinci sınıf tüccarların, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilerin; birinci ve ikinci sınıf tüccarlara, serbest meslek erbabına, kazançları basit usulde tespit olunan tüccarlara, defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilere ve vergiden

muaf esnafa sattıkları emtia veya yaptıkları işler için fatura vermek ve bunların da fatura istemek ve almak mecburiyetinde olduğu, bu sayılanlar dışında kalanların, birinci ve ikinci sınıf tüccarlar ile kazancı basit usulde tespit edilenlerden ve defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilerden satın aldıkları emtia veya onlara yaptırdıkları iş bedelinin (2022 yılı için) 2.000 TL'yi geçmesi veya bedeli söz konusu tutardan az olsa dahi istemeleri halinde emtiayı satanın veya işi yapanın fatura vermesinin mecburi olduğu,

- 233 üncü maddesinde, birinci ve ikinci sınıf tüccarlarla kazancı basit usulde tespit edilenler ve defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilerin, fatura vermek mecburiyetinde olmadıkları mal satışları veya hizmet bedellerini perakende satış fişi, makineli kasaların kayıt ruloları veya giriş ve yolcu taşıma biletleri ile tevsik edecekleri

hükme bağlanmıştır.

Öte yandan, mezkur Kanunun mükerrer 242 nci maddesinin ikinci fıkrasında, Hazine ve Maliye Bakanlığının elektronik defter, kayıt ve belgelerin oluşturulması, kaydedilmesi, iletilmesi, muhafazası ve ibrazı ile defter ve belgelerin elektronik ortamda tutulması ve düzenlenmesi uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkili olduğu; Vergi Usul Kanunu ve diğer vergi kanunlarında defter, kayıt ve belgelere ilişkin olarak yer alan hükümlerin elektronik defter, kayıt ve belgeler için de geçerli olduğu; Hazine ve Maliye Bakanlığının, elektronik defter, belge ve kayıtlar için diğer defter, belge ve kayıtlara ilişkin usul ve esaslardan farklı usul ve esaslar belirlemeye yetkili olduğu hükme bağlanmıştır.

Anılan Kanunun mükerrer 257 nci maddesinin birinci fıkrasında ise Hazine ve Maliye Bakanlığının mükellef ve meslek grupları itibarıyla muhasebe usul ve esaslarını tespit etmeye, bu Kanuna göre tutulmakta olan defter ve belgeler ile bunlara ilaveten tutulmasını veya düzenlenmesini uygun gördüğü defter ve belgelerin mahiyet, şekil ve ihtiva etmesi zorunlu bilgileri belirlemeye, bunlarda değişiklik yapmaya; bedeli karşılığında basıp dağıtmaya veya üçüncü kişilere bastırıp dağıtmaya veya dağıttırmaya, bunların kayıtlarını tutturmaya, bu defter ve belgelere tasdik, muhafaza ve ibraz zorunluluğu getirmeye veya kaldırmaya yetkili olduğu hüküm altına alınmıştır.

Konuya ilişkin olarak yayımlanan 509 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinin "IV.7. e-Bilet Uygulaması" bölümünün;

- "IV.7.3.2.2.1. Hava Yolu Firmaları Tarafından Yapılan Satışlar" başlıklı kısmında; *"Hava yolu firmaları tarafından yapılan satışlarda yolcu bilgilerinin kaydedildiği aşamada yolcu tarafından talep edilmesi halinde, yolcu bilgilerine ilaveten hesabına yolculuk yaptıkları mükellefin adı-soyadı/unvanı ve VKN/TCKN bilgileri de e-Bilet üzerinde gösterilecektir.*

Hava yolu firmalarının şube, çağrı merkezleri ve internet siteleri aracılığıyla satışı yapılan biletler için de yukarıda izah edildiği şekilde işlem yapılacaktır."

- "IV.7.3.2.2.2. Acenteler Aracılığıyla Yapılan Satışlar" başlıklı kısmında, *"e-Biletin Türkiye'de mükellefiyeti bulunan acenteler tarafından düzenlenmesi durumunda söz konusu acenteler, e-Bilet üzerinde yolcu bilgilerine ilave olarak kendilerine ait mükellefiyet bilgilerine ya da IATA nezdinde kendileri için oluşturulmuş bilgilere de yer vererek yolcuya e-Bilet muhteviyatını da içeren bir fatura düzenleyeceklerdir. Bu fatura üzerinde yolcu bilgilerine ilaveten yolcu tarafından talep edilmesi halinde hesabına yolculuk yapılan mükellef bilgilerine de yer verilecektir.*

Acente tarafından düzenlenen ve e-Bilet muhteviyatını da içeren fatura, yolcu veya hesabına yolculuk yapılan mükellef tarafından; üzerinde acente bilgilerini de ihtiva eden e- Bilet ise acente tarafından gider/indirim konusu yapılabilecektir."

- "IV.7.3.2.2.3. e-Bilet Bedelinin Gider Kaydedilmesi" başlıklı kısmında, *"Hava yolu firmalarınca düzenlenen e-Biletler, Başkanlıkça kendilerine izin verilen iletim şekline uygun olarak muhatapları tarafından muhafaza ve ibraz edilmesi halinde, Kanun hükümlerine göre tevsik edici belge olarak kabul edilecektir.*

Muhatabı tarafından gider gösterilecek veya indirim konu edilecek e-Biletin, yasal saklama süresince bu Tebliğin "V.5.7." numaralı bölümünde açıklanan teslim şekline uygun olarak muhafaza ve ibraz edilmesi gerekmektedir.

Elektronik iletim izni alan hava yolu firmalarınca düzenlenen e-Biletin kâğıt çıktısı da elektronik ortamdaki aslına uygun olmak koşuluyla, Kanun hükümlerine göre tevsik edici belge olarak kullanılabilir. Bu durumda söz konusu e-Bilet çıktısının ayrıca imzalanmasına veya kaşe/damga tatbik edilmesine gerek bulunmamaktadır.",

-IV.7.3.2.2.4. Düzenlenecek e-Biletlerde Katma Değer Vergisi Uygulaması" başlıklı kısmında ise "Hava yolu firmaları, katma değer vergisine tabi olan işlemleri için bilette yer alan tutardan matraha dâhil olmayan unsurları ayırttırdıktan sonra iç yüzde yoluyla katma değer vergisi hesaplayıp beyan edeceklerdir.

Hava yolu taşımacılığı hizmetinden yararlanan mükellefler ise, Katma Değer Vergisi Kanununun 29 ve müteakip maddelerinde düzenlenen vergi indirimine ilişkin hükümlere bağlı kalmak şartıyla, bu maddede belirtilen şekilde hesaplanan katma değer vergisini indirim konusu yapabileceklerdir.

Katma Değer Vergisi Kanunu hükümleri çerçevesinde katma değer vergisinden istisna olan yurt dışı taşımalara ait e-Biletlerde katma değer vergisi hesaplanmayacaktır."

açıklamalarına yer verilmiştir.

Buna göre, hava yolu ile yurt içi veya yurt dışı yolcu taşımacılığı faaliyetinde bulunanlar tarafından mezkur Tebliğde belirlenen esaslar dahilinde düzenlenen e-Biletler, Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre fatura yerine geçen belge olarak kabul edilmekte olup, yolcu tarafından talep edilmesi halinde, yolcu bilgilerine ilaveten hesabına yolculuk yaptıkları mükellefin adı-soyadı/unvanı ve VKN/TCKN bilgileri de e-Bilet üzerinde gösterilebilmektedir.

Dolayısıyla, eğitim verilmek üzere firmanıza gelen yerli ve/veya yabancı müşterileriniz adına alınan uçak biletleri düzenlenirken, yolcu tarafından talep edilmesi halinde, yolcu bilgilerine ilaveten hesabına yolculuk yapılan Şirketiniz ünvanı ve vergi kimlik numarası (VKN) bilgilerinin de e-Bilet üzerinde gösterilebilmesi mümkün bulunmaktadır.

Bu itibarla, Şirketiniz tarafından yerli ve/veya yabancı müşterileriniz için satın alınan e-Biletlerde, yolcuların bilgilerine ilaveten hesabına yolculuk yapılan Şirketinizin unvanı ve VKN bilgilerinin de gösterilmesi halinde, tevsik edici belge olarak kullanılması mümkündür.

KURUMLAR VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN:

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 6 ncı maddesinde; safi kurum kazancının tespitinde Gelir Vergisi Kanununun ticari kazanç hakkındaki hükümlerinin uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

Kurum kazancının tespitinde Kurumlar Vergisi Kanununun 8 inci maddesi ile Gelir Vergisi Kanununun 40 ıncı maddesinde yer alan giderler indirilecektir.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 40 ıncı maddesinde safi kazancın tespit edilmesinde indirilecek giderler sayılmış olup, aynı maddenin birinci fıkrasının (1) numaralı bendinde, ticari kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi için yapılan genel giderlerin safi kazancın tespitinde gider olarak indirilebileceği belirtilmiştir.

Ticari kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi için yapılan genel giderler, Gelir ve Kurumlar Vergisi Kanunlarında sayılan kanunen kabul edilmeyen giderler ile kanunlarda tadadi şekilde belirlenen giderler dışında kalan ticari organizasyona bağlı olarak yapılan giderlerdir ve bunlara işletme giderleri de denilebilir.

Bir masrafın genel gider altında gider yazılabilmesi için; harcamanın yapılmış olması, harcama ile iş arasında açık ve güçlü bir illiyet bağı bulunması, giderin keyfi olmaması, yani kazancın elde edilmesi için mecburi olarak yapılması, yapılan gider karşılığında gayri maddi bir kıymet iktisap edilmemiş olması ve maliyete dahil edilecek giderlerden olmaması ile harcamanın işin önemi ölçüsünde yapılmış olması gerekmektedir.

Bu hüküm ve açıklamalara göre, Şirketinizden mal alan veya alacak müşterilerin Şirketiniz tarafından üretilen ürünleri yerinde görmelerini sağlamak amacıyla bedeli Şirketiniz tarafından ödenen ve e-Bilet

şeklinde Şirketinizden mal alan veya alacak müşteriler adına düzenlenen uçak biletlerine yapılan ödemelerin, kurum kazancınızın elde edilmesi ile açık ve doğrudan bir bağının bulunması, yapılan işin mahiyetine uygun olması ve iş hacmi ile mütenasip bulunması ve Vergi Usul Kanunu hükümleri gereğince tevsik edici belgelere dayanmış olması şartlarıyla, kurum kazancınızın tespitinde gider olarak dikkate alınması mümkün bulunmaktadır.

Öte yandan, söz konusu giderlere ilişkin muvazaalı bir durumun tespit edilmesi durumunda gerekli cezai işlemlerin yapılacağı tabiidir.

KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN:

3065 sayılı KDV Kanununun:

-1/1inci maddesinde; ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde Türkiye'de yapılan teslim ve hizmetlerin KDV'ye tabi olduğu,

-29/1 inci maddesinde; mükelleflerin yaptıkları vergiye tabi işlemler üzerinden hesaplanan KDV'den, faaliyetlerine ilişkin olarak kendilerine yapılan teslim ve hizmetler dolayısıyla hesaplanarak düzenlenen fatura ve benzeri vesikalarda gösterilen KDV'yi indirebilecekleri,

-30/d maddesinde; Gelir ve Kurumlar Vergisi Kanunlarına göre kazancın tespitinde indirimi kabul edilmeyen giderler dolayısıyla ödenen KDV'nin, mükellefin vergiye tabi işlemleri üzerinden hesaplanan KDV'sinden indirilemeyeceği

hüküm altına alınmıştır.

Buna göre; Şirketiniz tarafından yurtiçi uçuşlara ait ödemelerin işin mahiyetine uygun olması ve yapılan ödemelere ilişkin Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre tevsik edici belge niteliğini taşıyan e-bilet bulunması halinde söz konusu uçak bileti bedelleri üzerinden hesaplanan KDV nin Şirketiniz tarafından

indirim konusu yapılması mümkün bulunmaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 09.09.2026